

STHLM New Opera

Att skapa musikdramatik - samarbetets konst.

Våren 2012 skapades fyra kortoperor baserade på myten om Cassandra, ur ett unikt samarbetsprojekt mellan Stockholms dramatiska högskola (StDH), Kungliga Musikhögskolan (KMH) och Operahögskolan (OHS). Våren 2013 fick fyra nya dramatiker- och tonsättarpar i uppgift av mig och Hans Gefors, att finna ett tema med mytisk resonans i en samtida verklig händelse. Tonvikten lades på att komma fram till ett personligt angeläget, men ändå allmängiltigt, drama som rymde möjligheter till musik. När vi sjösatte detta samarbete för tredje gången, fick librettister och tonsättare friare tyglar. Utifrån 3 fritt valda inspirationsbilder fick varje par i uppgift att hitta in i ett samarbete där de tillsammans skulle söka efter vad just de, tillsammans, ville att deras opera skulle handla om och hur det skulle gestaltas.

Operan rymmer en paradox som ofta debatteras och vänds och vrids på av dem som är verksamma inom konstformen. I det slutliga resultatet måste allt finnas och gestaltas i musiken. Men om det inte finns nerlagt i librettot som dramatiska situationer, rörelse, dramaturgi och tydligt tecknade karaktärer med ett språk som rymmer en musikalisk gestik, kommer det inte att finnas i musiken. Som skapare av ny opera måste vi därför ständigt återkomma till sökandet efter symbiosen mellan texten och musiken. Det ljudande ordet. Den innehållsbärande tonen.

Vad vi följaktligen har velat betona i handledningen av librettister och tonsättare är just samarbetet. Det annorlunda med opera är ju att här finns minst två upphovspersoner. Vanan finns kanske att lämna över ett färdigt verk som man arbetat med ensam på sin kammare. Men hur gör man när man ska komma från två olika håll och yrkesdiscipliner och skapa ett verk tillsammans? Hur gör librettisten när hon eller han skriver texten och i sitt drama måste förhålla sig till en musik som ännu inte finns? Hur gör tonsättaren när hon eller han i texten söker det drama som kan gestaltas i musiken? Och hur kommunicerar tonsättare och librettist med varandra kring denna hägrande vision? Här finns inga mallar. Inga färdiga recept. Möjligheterna är outtömliga, upptäckterna som kan göras på vägen, utan slut. I mitt eget arbete med att skriva operalibretton och ur det unika samarbetet med olika tonsättare har jag funnit att själva nyckeln till hur slutresultatet blir, finns i det gemensamma sökandet efter det tredje-det levandegjorda musikdramat!

Kerstin Perski, dramatiker, librettist och handledare av librettisterna